

Cerebral de física humana (14)

Albert Figueras | ✉ (mailto:albert@albertfigueras.com) |
<http://www.albertfigueras.com> (<http://www.albertfigueras.com>)

De les crisis o l'efecte dels imans

Demà arribarem a una muntanya de roques negres que s'anomena la Muntanya d'Imant, i cap a ella ens ha de dur la força de les aigües. I la nostra nau es farà miques, perquè tots els claus volaran atrets per la muntanya, i s'enganxaran a les seves vessants (...)

Anònim, Les Mil i una nits.

La paraula de moda durant el darrer any, "crisi", s'ha definit com un estat natural de trastorn i de desorganització, durant el qual la persona o el sistema són incapaços o tenen gran dificultat per recuperar l'estat normal, ço és, l'habitual.

El Gran Diccionari de l'Enciclopèdia titlla la crisi de "situació circumstancialment dolenta" mentre que l'etimologia d'estar per casa assegura que en xinès, per escriure "crisi" s'utilitza el mateix símbol que per escriure "oportunitat", coincidència que alguns gurús han aprofitat per posar en sengles diapositives en les seves xerrades destinades a distribuir ànims a empresaris i banquers. Arribats a aquest punt cal dir, però, que tot i que està ben trobat –una crisi, un sotrac, t'acostuma a fer reaccionar i, de la reacció, en surts amb més experiència–, l'afirmació etimològica no sembla gaire vera. En qualsevol cas, com que aquest autor ignora les beceroles del xinès, deixem la reflexió oriental per endinsar-nos als manuals de Física Humana.

El lector podria imaginar-se una bola de ferro amb una velocitat constant que roda linealment sobre un pla horitzontal. La bola creua el camp visual d'esquerra a dreta, tot perseguint el seu objectiu, però el lector pot provocar-li una crisi: només cal que, amb berganteria, es tregui un imant de la butxaca.

En Física tradicional, un exemple clar de crisi és l'efecte d'un camp magnètic sobre un objecte metàl·lic, entenent per camp magnètic l'àrea "d'amplitud variable generada per la presència de càrregues elèctriques en moviment que exerceixen una força sobre les altres càrregues que es mouen sota la seva influència". Tranquils, ho repetirem en planer, per entendre'ns millor i no haver de tornar-ho a llegir: un imant. L'imant, com ja coneixia la bella Xarhazad, atrau el ferro i és capaç, d'acord amb la seva potència, de desviar bales i balins, boles i, segons diverses llegendes, enormes vaixells.

L'imant –l'imant de tota la vida, no aquests sucedanis que posen als anomenats "imant de nevera"–, mitjançant una força que al llec li resulta misteriosa, invisible i inexplicable, provoca una crisi a la bola en funció de la potència de l'imant i de la massa i la força de la bola, de manera que:

- a) L'imant – crisi atura la bola i l'impedeix de continuar avançant fins a la seva meta.
- b) L'imant –crisi desvia momentàniament la trajectòria de la bola però, aquesta, aconsegueix redreçar-se.
- c) L'imant –crisi no aconsegueix ni fer pessigolles a la bola.

Tornant al cervell, que és l'objecte d'aquestes línies, la crisi (existencial, econòmica, o de valors), no és més que l'efecte que ens provoca el galifardeu que es treu l'imant de la butxaca just quan passem pel seu davant.

La crisi és un encontre de forces que intenten despistar-nos de la nostra trajectòria.

O de la trajectòria que ens havíem imaginat. O de la que ens fa sentir segurs i ben còmodes a la nostra poltrona.

Però, ben pensat, viure és moviment, és dinàmica, és interacció. I, igual que la física només és ideal en condicions de laboratori (ço és, al cervell de qui s'inventa l'experiment), la vida només és plàcida després de la mort –o en una fotografia.

La vida –per estar viva– ha de ser una col·lecció infinitesimal de crisis d'amplitud variable. Fan por? Sí. Però si no ho acceptes i aprens a navegar amb destresa pel mar de les Crisis, l'alternativa és l'ensopiment immòbil, canicular i gairebé pastós del mar dels Sargassos. Nos en guard qui ens n'hagi de guardar!